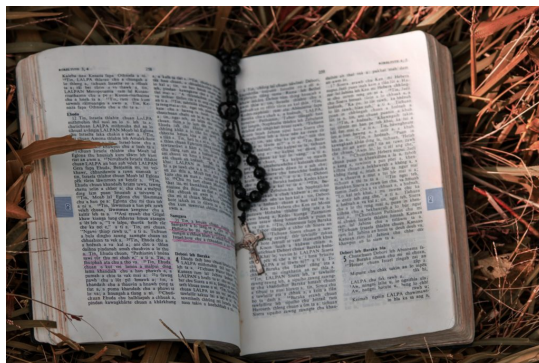

Patrí Biblia protestantom?

Michal Semín

4. mája 2021 ✝ Cirkev ✝ Biblia

Patrí Biblia protestantom?

zdroj: PixaHive.com

Katolíci sa vyznajú v ústnej tradícii, protestanti v Biblii. Keď to pekne ekumenicky prepojíme, získame tým opäť, starými rozkolmi stratenú jednotu. To netvrdím ja, ale jedna z dogiem moderného ekumenického hnutia. Pri povrchnej obhliadke terénu môžeme konštatovať, že určitý pravdivý postreh je v tejto vete ukrytý. Ruku na srdce – koľko poznáme katolíkov, ktorí denne čítajú Písmo sväté? Ktorí poznajú celé úryvky naspamäť či vedia, aký Kristov výrok či apoštolské učenie je v tom či onom novozákonnom spise? A so znalosťami starozákonných príbehov, snáď s výnimkou Pentateuchu, to bude zrejme podobné.

Naproti tomu protestanti, aspoň tí horlivejší, sú v znalosti rôznych výrokov a pasáží z Písma omnoho pohotovejší a zbehlejší, než väčšina katolíkov. Poznám osobne niekoľko protestantov, ktorí vo vreckách svojho kabáta nenosia, na rozdiel od mnohých katolíkov, tabak, ale vreckové vydanie Nového zákona. (O tom, prečo je celkom v poriadku, ak je v jednom vrecku Nový zákon a v druhom tabak, snáď niekedy nabudúce.) Dôvod je zrejmy – Písmo sväté je pre nich jediným prameňom Božieho zjavenia, z ktorého čerpajú poznanie a návod ku kresťanskému životu.

Plynie však z významu Písma svätého pre protestantov záver, že dokážu pre svoj život získať viac poučenia, než v Biblii sa horšie orientujúci, ale náuku Cirkvi prijímajúci, katolíci? Robí častejšie čítanie Biblie daného čitateľa automaticky kompetentného k jej výkladu? Mnohí protestanti, a možno aj katolíci, žijú s podvedomou predstavou, že sa Biblia objavila v rukách veriacich podobne ako mana, spadnutá Židom z neba. Snáď aj s tým koženým obalom, ktorý ju chráni pred poškodením...

Je to pochopiteľne nezmysel. V skutočnosti Biblia, ktorej z kontextu vytrhnuté citáty slúžia protestantským sektám v boji proti jedinej pravej Cirkvi, nebola pôvodne jedinou úhladne zviazanou knihou, ale súborom jednotlivých textov, o ktorých autentickosť, a teda aj neomylnosť, sa v prvých storočiach viedol spor. A kto mal v tomto spore posledné slovo? No predsa Cirkev! Teda autorita, proti ktorej sa protestantizmus dovoľáva Písma svätého.

Kým Cirkev záväzne nestanovila, ktoré knihy Starého a Nového zákona sú Duchom Svätým inšpirované, kolovali v opisoch s potenciálnym nárokom na túto inšpiráciu aj iné texty, ktoré vo výslednom kánone chýbajú. Summa summarum, keby nebolo authority Cirkvi, nebolo by ani Písma svätého. Ak teda protestanti popierajú neomylnosť najvyššej cirkevnej authority, čo tiež zo svojej podstaty činia, podrezávajú tým aj konár, na ktorom spočíva ich viera v neomylnosť Písma svätého.

Pracujú s textom, v ktorého záväznosť a autoritu bezhranične veria, a pritom odmietajú uznať autoritu, ktorá daný text priviedla na svet. Preto sa tiež vo výklade Písma svätého tak často mýlia. Prorokoval o nich už sv. Peter, keď vo svojej druhom liste píše: *„Niektoré miesta v nich (listoch sv. Pavla) sú ťažko zrozumiteľné a neučení a neutvrdení ľudia ich prekrúcajú, ako aj ostatné Písma, na svoju vlastnú záhubu.“* (2Pt 3, 16)

Preto ani tá najlepšia materiálna znalosť textov Písma svätého nezakladá v sebe najmenšiu záruku ich správneho chápania. A pretože Božie zjavenie je pre orientáciu človeka v živote kľúčové, sú všetky omyly v jeho výklade pre duchovnú cestu človeka nebezpečné.

Je tu však ešte jeden problém. Katolíkov s protestantmi nespája Písmo sväté len po formálnej stránke, ale aj materiálne. Počnúc Martinom Lutherom vznikali biblické preklady, nekorešpondujúce s Cirkvou uznaným kánonom. Lutherova „biblia“ sa však nelíši len rozdielnymi formuláciami, ale aj odlišným súborom kníh. Vlastne tým len urobil ďalší logický krok, plynúci z pôvodného odmietnutia authority Cirkvi. Len preto mohol Luther poprieť inšpiráciu starozákonných kníh Tobiáš, Judith, časti Ester, Knihy múdrosti, Sirachovca, Barucha, časti Daniela, oboch kníh Machabejcov a zo zoznamu textov novozákonných listy sv. Jakuba a označiť ich za apokryfy. Aj z tohto dôvodu je neoprávnené tvrdenie, že Biblia katolíkov s protestantmi spája. Je to presne naopak – Písmo sväté je tým, čo nás rozdeľuje.

Z tohto dôvodu je z doktrinálneho a teda aj pastoračného hľadiska úplne nevhodné odporúčať veriacim čítanie protestantských prekladov biblických kníh. K tomu, aby sme mali pre svoj život skutočné biblické východiská, je nevyhnutne potrebné, aby sme Písmo sväté čítali „očami Cirkvi“. Ak sa vzdá kresťan ústnej tradície a učenia katolíckej Cirkvi, stratí tým kľúč aj k Písmu svätému. Keď vytiahneme rybu z vody, udusí sa, zhyynie. To isté sa stane aj s Bibliou, keď ju vytiahneme z vody Tradície.

Toto manko sa niektorí biblisti snažili odstrániť tým, že spoločným úsilím katolíkov a protestantov splodili to, čomu sa hovorí „ekumenický preklad Písma svätého“. Odhliadnuc od toho, že katolícki biblisti, ochotní sa na niečom takom podieľať, trpia modernizmom, potom čím môžu byť pre biblistiku prínosní protestantskí teológovia? Snáď nejakým lingvistickým či archeologickým postrehom, čo je pre poznanie Božieho slova podružné, z doktrinálneho hľadiska však nemajú čím katolíkov obohatiť. Neveríte?

Pozrime sa bližšie na ekumenický preklad Biblie (Česká biblická spoločnosť, 1996), aby bolo zrejmé, prečo sa má katolík takýmto prekladom vyhýbať. Ako červená niť sa vinie v úvodoch ku starozákonným knihám pochybnosť, či priame popieranie historicity v nich zaznamenaných príbehov, prípadne doteraz tradovaná istota o ich autoroch. Tak napríklad v úvode ku knihe Tobiáš čítame: *„Táto novela, plná hlbokých modlitieb a cenných myšlienok...“* O knihe proroka Izaiáša sa dočítame, že je *„viac-menej neznámeho pôvodu“*. V predhovore ku knihe Nárekov sa pre zmenu dozvedáme, že *„niektoré výroky sú ťažko mysliteľné v ústach proroka Jeremiáša, sotva by ich vyslovil“*. Kniha proroka Daniela obsahuje *„staré mytologické predstavy, ktoré majú potešiť a posilniť Boží ľud v ťažkých časoch“*

“.

Iste, keď je človeku beda, prebeda, nejaké tie zbožné vymyslené príbehy, pôsobiace na city človeka, môžu zdvihnúť náladu... O knihe proroka Jonáša sa v bájoslovnom duchu dočítame, že nepredstavuje opis historickej udalosti – „*je to skôr epos alebo novela so zámerom tlmočiť zvesť Božieho slova dramatickým príbehom*“. Uvedomme si, aké závažné dôsledky má popretie historicity príbehu o Jonášovi v kontexte Ježišových slov v evanjeliu sv. Matúša (12,40): „*Lebo ako bol Jonáš tri dni a tri noci v bruchu veľkej ryby, tak bude Syn človeka tri dni a tri noci v lone zeme*.“ Ako sa ubrániť podozreniu, že smrť a slávne vzkriesenie Krista je pre autorov ekumenického prekladu tiež „*len eposom alebo novelou sa zámerom tlmočiť zvesť Božieho slova dramatickým príbehom*?“

Katolícka Cirkev a protestantské spoločnosti, napriek široko rozšírenému falošnému ekumenickému zmýšľaniu, nie sú partnermi v uchovávaní autentického Božieho slova. Pre protestantizmus a jeho aktívnych vyznávačov v skutočnosti platia vyššie uvedené slová sv. Petra. Veď aj samo Písmo sväté, ak rešpektujeme jeho povahu, usvedčuje protestantizmus a jeho zásadu *sola Scriptura* z omylu. Kristus sám nikdy nenapísal jediný riadok, ktorý by nám zostal zachovaný, neexistuje ani žiadny záznam o tom, žeby nariadil apoštolom, aby nové učenie preniesli na papier. Keby Písmo sväté bolo jediným pravidlom viery, nemohli by sme obviniť tých apoštolov, ktorí len kázali a nikdy nič nenapísali, z ignorancie Bohom uloženej povinnosti? Z čítania Písma svätého je predsa zrejmé, že Kristus založil Cirkev učiacu skôr, než bola spísaná ktorákoľvek z kníh Nového zákona. Svojich učeníkov nepoveril pred svojím nanebovstúpením písaním kníh, ale vyslal ich kázať a učiť. Rovnako tak tiež nie je v knihách Nového zákona zaznamenané všetko, čo Kristus konal a učil, ako o tom svedčí sv. Ján v samotnom závere svojho evanjelia: „*Ale Ježiš urobil ešte veľa iného. Keby sa to všetko malo dopodrobna opísať, myslím, ani na celom svete by nebolo dosť miesta na knihy, ktoré by bolo treba napísať*.“ (Jn 21, 25)

Protestanti sú presvedčení o tom, že Písmo sväté svedčí proti katolíckej Cirkvi a jej učeniu. Z vyššie uvedených argumentov je však dostatočne zrejmé, že Biblia nestojí nad Cirkvou či mimo Cirkve, oprávňujúca jej čitateľov k súkromnému výkladu. ONA JE KNIHOU CIRKVI. A v tomto duchu k nej tiež pristupujme.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/patri-biblia-protestantom/>